

CRNOGORSKA AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI
ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

ODBOR ZA EKONOMSKE NAUKE,
DEMOGRAFIJU I ANTROPOLOGIJU

Konferencija

REFORMA
POLITIKE PROŠIRENJA
EVROPSKE UNIJE
I IZAZOVI ZA
CRNU GORU

PROGRAM

CRNOGORSKA AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI
Podgorica, 31. maj 2024. godine

ORGANIZACIONI ODBOR

PROF. DR GORDANA ĐUROVIĆ
PROF. DR JADRANKA KALUĐEROVIĆ
DOC. DR MILICA MUHADINOVIĆ
MR RADOVAN OGNJENOVIĆ
MR NINA PERUNOVIĆ
MR ALEKSANDRA GOGIĆ

Konferencija se održava u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti,
u Podgorici, Ul. Rista Stijovića 5.

09.15–09.30 : Registracija

09.30–09.50 : **UVODNI DIO**

- Uvodna riječ predsjednika Odbora [akademika Veselina Vukotića](#)
- Uvodno izlaganje: *Koristi i učinci integracija: pogled unaprijed*, [prof. dr Gordana Đurović](#), UCG, Ekonomski fakultet, Pogorica

09.50–11.00 : **I REFORME EU I POLITIKA PROŠIRENJA: DRŽAVE ČLANICE I EU INSTITUCIJE**

- *Institucionalne i političke promjene za Uniju do 36 članova*, [Pierre Mirel](#), [Honorary Director General at the European Commission \(onlajn\)](#)
- *Kopenhagen, Madrid i geopolitika: da li se mijenjaju pravila pristupanja bez promjene osnivačkih ugovora?*, [doc. dr Nikoleta Đukanović](#), UDG, Podgorica
- *Uključivanje Crne Gore u Evropski istraživački prostor — Evropsko društveno istraživanje*, [prof. dr Jadranka Kaluđerović](#), UDG, Podgorica
  - Moderator: [mr Radovan Ognjenović](#), UCG, Podgorica
- Diskusija

11.00–11.15 : *Kafe pauza*

11.15–12.15 : **II EU AGENDA PROŠIRENJA I CRNA GORA**

- *Izazovi druge faze pregovora: od privremenih mjerila vladavine prava do pristupnog ugovora*, [mr Bojan Božović](#), državni sekretar, Ministarstvo evropskih poslova

- *Evropske integracije: pozicija i perspektive turističke industrije Crne Gore*, prof. dr Rade Ratković, Fakultet za biznis i turizam, Budva
- *Naučene lekcije i rizici pregovaračkog poglavlja 35 za Crnu Goru*, prof. dr Mehmedin Tahirović, UDG, Podgorica
  - Moderator: mr Nina Perunović, EF doktorand, UCG, Podgorica
- Diskusija

12.15–13.15

III EU AGENDA PROŠIRENJA 2030 I REGION

- *Izazovi dubine i modela ekonomske integracije zemalja regiona na putu ka jedinstvenom evropskom tržištu*, prof. dr Predrag Bjelić, Univerzitet u Beogradu, Ekonomski fakultet
- *Kapacitet regije da apsorbuje Plan rasta za Zapadni Balkan*, dr Goran Jovetić, državni sekretar, Ministarstvo ekonomskog razvoja
- *10 godina Berlinskog procesa: da li smo se povezali ili nam treba Otvoreni Balkan?*, doc. dr Milica Muhadinović, UCG, Ekonomski fakultet, Podgorica
  - Moderator: mr Aleksandra Gogić, UDG, Podgorica
- Diskusija

13.15–13.30

ZAKLJUČCI KONFERENCIJE

Prof. dr Gordana Đurović

13.30

Koktel

BIOGRAFIJE PANELISTA

AKADEMIK VESELIN VUKOTIĆ

Predsjednik Odbora za ekonomske nauke, demografiju i antropologiju CANU i rektor Univerziteta Donja Gorica

Osnivač je privatnog Univerziteta Donja Gorica. Član je međunarodnog društva Mont Pelerin Society. Autor je ideje i rukovodilac postdiplomskih studija Preduzetnička ekonomija, osnivač i predsjednik Instituta za strateške studije i projekcije, Centra za preduzetništvo i ekonomski razvoj, saradnik Instituta društvenih nauka u Beogradu i naučni rukovodilac tradicionalnog skupa „Ekonomija i tranzicija”, kao i utemeljivač i naučni rukovodilac skupa „Božićne rasprave o ekonomiji”. Utemeljivač je i glavni urednik međunarodnog časopisa „Preduzetnička ekonomija”. Predsjednik je Saveza ekonomista Crne Gore. Bio je predsjednik Euroatlantskog kluba Crne Gore. Autor je ideje i koncepta Crna Gora — mikrodržava i idejni tvorac čitavog ekonomskog sistema u Crnoj Gori. Utemeljivač je ekonomskog liberalizma, odnosno ideologije slobodnog tržišta u Crnoj Gori. Bio je član republičke vlade CG i Savezne vlade Anta Markovića, ministar za privatizaciju i preduzetništvo. Bio je potpredsjednik Savjeta za privatizaciju. Specijalizacije: Rusija, Engleska, Škotska i SAD. Fudbaler, karatista i fudbalski trener.

PROF. DR GORDANA ĐUROVIĆ

Redovna profesorica na Univerzitetu Crne Gore

Redovna profesorica Univerziteta Crne Gore, gdje na Ekonomskom fakultetu i Fakultetu političkih nauka, na redovnim i master studijama, predaje Privredni razvoj, Međunarodne ekonomske odnose, Regionalnu ekonomiju i Politiku proširenja EU. Bila je potpredsjednica Vlade i/ili ministarka za evropske integracije u Vladi Crne Gore (2004–2010) kada je, između ostalog, bila glavni pregovarač za pregovore o SSP-u, glavni pregovarač za pristupanje WTO-u, nacionalni IPA koordinator, i resorni koordinator pregovora oko CEFTA 2006 sporazuma. Autorka je trideset knjiga

i poglavlja u knjigama vezanih za održivi razvoj i proces evropskih integracija, Žan Mone profesor i rukovodilac mnogih međunarodnih i nacionalnih projekata, članica Odbora za ekonomske nauke, demografiju i antropologiju CANU, predsjednica Crnogorske panevropske unije i članica Predsjedništva Međunarodne panevropske unije.

DR PIERRE MIREL

Honorary Director General at the European Commission

Dr. Pierre Mirel served at the French embassies in Cairo (1971–74) and in Saïgon (1974–76), then at the IIAP, Paris. He joined the European commission in 1981, spending a large part of his career on EU enlargement: setting up the PHARE programme; Head of relations with Poland, Estonia, Latvia, Lithuania; Director for the accession negotiations with Hungary, the Czech Republic, Slovakia and Slovenia, then for Croatia and Turkey. From 2006, relations with Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro and Serbia, until he retired end 2013. Lecturer at Sciences Politiques-Paris since 2010. Publications: „L’Egypte des Ruptures“ (1982), a chapter on „the EU enlargement and neighbourhood policies“ in a Jacques Rupnik’s collective book and Policy papers on the Balkans, Turkey, the Eastern Partnership, Russia and the Southern neighbourhood at La Fondation Robert Schuman. Board member of the Roma Education Fund and of the Council for Inclusive Governance.

DOC. DR NIKOLETA ĐUKANOVIĆ

*Docentkinja Humanističkih studija Univerziteta
Donja Gorica*

Docentkinja na Humanističkim studijama Univerziteta Donja Gorica, na katedri za spoljnu politiku i međunarodne organizacije. Doktorirala je 2018. godine na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu, na katedri za Međunarodne i evropske studije. Magistarske studije je završila na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, na smjeru Evropske studije, dok je master studije Master in Adriatic Region

and Local Development završila na Univerzitetu u Bolonji. Istraživačke boravke/specijalizacije završila je na Institutu za evropsko pravo Univerziteta u Gracu (2016), Humboldtovom univerzitetu u Berlinu (2018), Karlovom univerzitetu u Pragu, kao i Diplomatskoj akademiji u Beču. Od septembra 2019. godine angažovana je, kao istraživač, u Sociološkom centru Crne Gore. Nikoleta je nacionalni konsultant Savjeta Evrope (od 2020. godine do danas) i UNDP-a u Crnoj Gori (od 2020. do 2023. godine). Članica je Odbora za sociologiju i politikologiju CANU i pridružena članica Odbora za sveobuhvatnu izbornu reformu Skupštine Crne Gore.

PROF. DR. JADRANKA KALUĐEROVIĆ

Direktorica ISSP-a i redovna profesorica na Univerzitetu Donja Gorica

Od 1999. godine radi u Institutu za strateške studije i projekcije (ISSP). Trenutno je na poziciji direktorice. Tokom dosadašnjeg rada u ISSP-u, rukovođila je kreiranjem i implementacijom preko 100 projekata koji su se bavili makroekonomskim analizama i analizama ekonomskih politika. Članica je Odbora za ekonomske nauke, demografiju i antropologiju CANU. Fokus njenog djelovanja su ekonomska i socijalna politika, kao i ekonomska teorija.

MR. BOJAN BOŽOVIĆ

Državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova

Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, a magistrirao na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. Trenutno je student doktorskih studija na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na smjeru Međunarodno privatno pravo i međunarodno javno pravo i doktorskih studija na Fakultetu pravnih nauka UDG, na smjeru Pravo EU. Bio je angažovan, kao asistent, na Fakultetu pravnih nauka UDG od 2008, na sljedećim predmetima: Međunarodno javno pravo, Ljudska prava, Međunarodno privatno pravo, Međunarodno humanitarno pravo i Pravo EU. Osim angažmana na fakultetu, praktično iskustvo je

sticao i kroz rad u NVO sektoru, advokatskim kancelarijama i kao ekspert i konsultant na brojnim međunarodnim projektima. Bio je državni sekretar u Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava, a od oktobra 2023. godine obavlja funkciju državnog sekretara u Ministarstvu evropskih poslova. Objavio je brojne radove iz međunarodnog prava, evropskog prava i ljudskih prava.

PROF. DR RADE RATKOVIĆ

Redovni profesor, dekan Fakulteta za biznis i turizam u Budvi, Univerzitet Adriatik

Redovni profesor na Fakultetu za biznis i turizam, čiji je osnivač i dugogodišnji dekan. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 1997. godine. U hospitaliti industriji i turizmu radi od 1975. godine, od čega 20 godina na raznim menadžerskim pozicijama u bivšoj velikoj kompaniji „Montenegro turist” Budva, sa preko 50 hotela i 8000 zaposlenih. Slijedi uspješna karijera u visokom obrazovanju, u oblasti razvoja, turističkog menadžmenta i projektnog menadžmenta, na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru, Fakultetu za turizam u Baru, a od 2011. godine na Fakultetu za biznis i turizam u Budvi, Univerzitet Adriatik, čiji je osnivač i dugogodišnji dekan. Rukovodilac je velikog broja međunarodnih i nacionalnih projekata u oblasti turističke industrije, te autor naučnih radova iz iste oblasti, posebno upravljanje razvojem turističke destinacije, upravljanje poslovnim operacijama, razvoj i menadžment visokog obrazovanja, obrazovni i naučni rad i menadžment.

PROF. DR MEHMEDIN TAHIROVIĆ

Pukovnik u penziji Vojske Crne Gore, profesor na Fakultetu za humanističke studije Univerziteta Donja Gorica

Prof. dr Mehmedin Tahirović, pukovnik u penziji Vojske Crne Gore, prvi nacionalni vojni predstavnik Vojske Crne Gore u SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe), NATO, Mons, Belgija (2017–2019). U zvanju

vanrednog profesora angažovan je na Univerzitetu Donja Gorica u Podgorici od 2011. godine, na predmetima: Kriзни menadžment, Odbrambena politika, Regionalna bezbjednost, Strategije bezbjednosti i Globalna bezbjednost. Tokom dugogodišnje karijere u vojsci i policiji, najveći dio vremena proveo je kao predavač na Vojnoj akademiji u Beogradu, SFRJ, samostalni naučni saradnik u Institutu za strategijska istraživanja u Beogradu, JNA, SFRJ, predavač na Policijskoj akademiji u Danilovgradu, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu odbrane Crne Gore. Bio je profesionalno angažovan na 19 raznih funkcionalnih dužnosti u Jugoslavenskoj narodnoj armiji (JNA), Vojsci SRJ, Policiji Crne Gore i Ministarstvu odbrane Crne Gore. Od 2008. do 2017. bio je član Komunikacionog tima Vlade Crne Gore za NATO. Autor je *Komunikacijske strategije o euroatlantskim integracijama Crne Gore* (2008) i koautor mnogih vladinih dokumenata iz oblasti odbrane i bezbjednosti. Osnivač je i predsjednik Asocijacije Maršal centra Alumni u Crnoj Gori, od februara 2009. godine do danas. Prvi predsjedavajući regionalne Maršal centar asocijacije za Jugoistočnu Evropu (2011–2012). Do sada je objavio 4 knjige i 23 naučna rada iz oblasti bezbjednosti i odbrane, u nacionalnim i međunarodnim časopisima na crnogorskom i engleskom jeziku. Od maja 2023. godine angažovan je, kao gostujući profesor, na Varšavskom univerzitetu. Od maja 2024. angažovan kao ekspert/konsultant ministra odbrane Crne Gore.

PROF. DR. PREDRAG BJELIĆ

*Redovni profesor, Ekonomski fakultet
Univerziteta u Beogradu*

Profesor je međunarodne trgovine i Ekonomike EU na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Predaje predmete International Economics i Menagement in a Global Context na engleskom programu LSE studija. Predsjednik je Komisije za doktorske studije i bivši šef Katedre za međunarodne ekonomske odnose. Član je Stručnog veća pravno-ekonomskih nauka Univerziteta u Beogradu.

Držao je predavanja na mnogim fakultetima širom regiona jugostočne Evrope (Gostujući profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, Ekonomskom fakultetu Univerziteta Sv. Kirilo i Metodij u Skoplju, Sjeverna Makedonija, Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, BiH i Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Skadru, Albanija). Predrag Bjelić je ekspert Svjetske trgovinske organizacije i UN Konferencije o trgovini i razvoju (UNCTAD), za koje drži predavanja na seminarima o međunarodnoj trgovinskoj politici. Objavio je nekoliko knjiga i preko sto naučnih i stručnih članaka u domaćim i međunarodnim publikacijama. Usavršavao se na prestižnim inostranim univerzitetima (London School of Economics, London, UK; Harvard University, Cambridge, USA and Faculty of Economics University of Oslo, Norway). Prije dolaska na Ekonomski fakultet, bio je zaposlen na Institutu za međunarodnu politiku i privredu Beograd, gde još saraduje na brojnim naučnim projektima i u Narodnoj banci Jugoslavije — Vojni servis.

DR GORAN JOVETIĆ

Državni sekretar u Ministarstvu ekonomskog razvoja

Diplomirao, magistrirao i doktorirao je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, a doktorat je bio iz oblasti reforme javne uprave (2023). Radio je u Ministarstvu za ekonomske odnose sa inostranstvom i Sekretarijatu za evropske integracije (2004–2007), u Kabinetu potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem (2007–2016). Kao državni sekretar u Ministarstvu javne uprave zadužen je bio za reformu javne uprave i pregovore sa EU u toj oblasti (2016–2020). Od novembra 2023. godine imenovan je za državnog sekretara u Ministarstvu ekonomskog razvoja, te za pregovarača u pregovorima sa EU, zadužen za Klaster II — Unutrašnje tržište. Od 2009. do 2012. bio je saradnik na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, na predmetima Ekonomska filozofija (akademske studije) i Osnovi menadžmenta (primijenjene studije). Od 2019. do 2021. bio je

angažovan kao saradnik na Pomorskom fakultetu u Kotoru. Bio je i predsjednik Komisije za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima i ispitivač za predmet Finansije. Bio je član Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore. Radio je kao konsultant na brojnim projektima, koje je finansirala EU, a implementirao UNDP i GIZ. Dobitnik je priznanja predsjednika italijanske regije Abruco za unapređenje saradnje Crne Gore i regije Abruco. Počasni je građanin američkog grada Harison (država Arkanzas) i ambasador dobre volje američke države Arkanzas. Učestvovao je na više domaćih i međunarodnih konferencija i autor je nekoliko naučnih radova iz oblasti ekonomije.

DOC. DR MILICA MUHADINOVĆ

*Docentkinja na Ekonomskom fakultetu
Univerziteta Crne Gore*

Osnovne, magistarske i doktorske studije završila je na Ekonomskom fakultetu, a od 2014. godine je angažovana na istom fakultetu, kao saradnik u nastavi na makroekonomskim disciplinama. Predstavnica je Ekonomskog fakulteta u Radnoj grupi za pravednu tranziciju Nacionalnog savjeta za održivi razvoj, kao i Pregovaračkoj radnoj grupi za Poglavlje 8 — Konkurencija i državna pomoć. U cilju usavršavanja boravila je na brojnim evropskim fakultetima posredstvom programa Erasmus +. Aktivno je učestvovala u mnogim međunarodnim aktivnostima, kao i u izradi značajnih međunarodnih projekata. Predsjednica je mladih u NVO Crnogorska panevropska unija, u čijem radu učestvuje od njenog osnivanja.

